

Ime in Priimek:

Vpisna številka:

Status: Redni / Brez statusa

Program:

Navodilo. Računske naloge rešite v celoti, na vsebinska vprašanja odgovarjajte kratko in jedrnat. Predvideni čas za pisanje je 90 minut.

1. **Povpraševanje po denarju** v dvo-obdobnem modelu odločanja gospodinjestev o potrošnji in količini denarja. Predpostavite, da reprezentativno gospodinjstvo zasleduje naslednjo funkcijo koristnosti:

$$U(C_1, C_2) = \ln(C_1) + \ln(C_2),$$

kjer je C_t potrošena količina košarice dobrin v letu t . V vsakem obdobju lahko gospodinjstvo prenaša kupno moč na dva načina: i) z vlaganjem v državne obveznice (B) in ii) z držanjem denarja (M). Delovni dohodek gospodinjstva v obeh obdobjih je $(Q_1, Q_2) = (1, 0)$. Predpostavite, da je ob koncu življenja premoženje enako 0!

- (a) Predpostavimo, da sta količini denarja in državnih obveznic na začetku življenja enaki 0. Zapišite enačbi, ki opisujeta dinamiko premoženja med trenutkoma 0 in 1 ter 1 in 2, če vemo, da je absolutni donos na državno obveznico enak bodisi $r = e-1$ z verjetnostjo $1/2$ bodisi $r=-1$ z verjetnostjo $1/2$. Absolutni donos na denar je gotov in enak 0. Zapišite življenjsko proračunsko omejitev za različni stanji narave! (3 točke)
- (b) Izpeljite optimalni obseg povpraševanja po denarju! (4 točke)
- (c) Kateri motiv za povpraševanje po denarju (oziroma funkcija denarja) je ključen(na) za držanje denarja v tem modelu? Katera sta ostala motiva za držanje denarja? (3 točke)
2. **Vzdržnost javnega dolga.** Označimo z D_t nominalni javni dolg države (npr. v EUR), s $P_t Q_t$ nominalni bruto domači proizvod, z i_t nominalno obrestno mero na javni dolg ter z De_t nominalni proračunski primanjkljaj.
- (a) Zapišite enačbo za dinamiko javnega dolga! Izrazite javni dolg tako, da bo enačba omogočala tudi analizo vzdržnosti! (3 točke)
- (b) Predpostavite, da je obrestna mera odvisna od višine javnega dolga glede na nominalni BDP, pri čemer predpostavljajte, da je ta povezava linearna in naraščajoča! Kaj pomeni vzdržnost javnega dolga? Zapišite pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za vzdržnost javnega dolga, če predpostavljamo, da je začetni javni dolg pozitiven! (4 točke)
- (c) Recimo, da je ob danih vrednostih parametrov javni dolg nevzdržen. Kakšne ukrepe ima na voljo vlada? Podaj prednosti in slabosti različnih rešitev. (3 točke)

3. **Keynezianski križ.** Predpostavimo, da gospodarstvo opisujejo naslednje funkcije. Potrošnja v letu t je odvisna od tekočega dohodka in prihodnjega pričakovanega dohodka $C_t = a + c(1 - \tau)Q_t + c_{t+1}(1 - \tau)E_t(Q_{t+1})$, pri čemer je c_{t+1} mejna nagnjenost k potrošnji iz prihodnjega dohodka. Investicije v letu t so $I = b - di$, medtem ko so državni izdatki $G = g Q$. Funkcija neto izvoza v letu t je $NX = NX_0 - zQ$, kjer je NX_0 avtonomni neto izvoz in z mejna nagnjenost k uvozu! (V nadaljevanju lahko indeks t izpustite, le pri prihodnjem pričakovanem dohodku ga ohranite!)
- (a) Kaj je osrednja predpostavka Keynezianskega križa, ki omogoča, da pri določanju agregatnega obsega proizvodnje zanemarimo agregatno ponudbo? Kateri trgi so v ravnotežju v tem modelu? Zakaj? (3 točke)
 - (b) Določite ravnotežni obseg proizvodnje v tem modelu! Kakšen je Keynezianski multiplikator avtonomnih izdatkov, npr. avtonomne potrošnje a ? (4 točke)
 - (c) Za koliko se spremeni tekoči BDP, če gospodinjstva ocenjujejo poslabšanje prihodnjega pričakovanega BDP za 1 denarno enoto? (3 točke)